

Lausuntopyyntö: Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi – Työryhmän mietintö

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne työryhmän mietinnöstä, joka koskee vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin ja tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi laadittua ehdotusta. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi mietinnössä ehdotetaan muutoksia kuluttajansuojalain (38/1978) 2 ja 6 lukuun. Muutokset ja täydennykset koskevat markkinoinnissa annettavia tietoja sekä elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuutta ennen sopimuksen tekemistä. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi muutoksia ehdotetaan puolestaan kuluttajansuojalain 5 ja 8 lukuun sekä jätelakiin (646/2011). Uutta olisi muun muassa, että määrättyjen tavaroiden valmistajille asetettaisiin velvollisuus tarjota kuluttajille korjauspalveluita tietyssä laajuudessa silloinkin, kun kyse ei ole myyjän tai valmistajan vastuulla olevasta tavaravikaantumuksesta. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan annettavaksi myös oikeusministeriön asetus kuluttajansuojalain 8 luvussa tarkoitetusta eurooppalaisesta korjaustietolomakkeesta, jota tavaroiden korjaajat voisivat halutessaan käyttää. Lisäksi molemmat direktiivit edellyttävät muutoksia kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin (566/2020). Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano edellyttää muutoksia myös kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa annettuun valtioneuvoston asetukseen (601/2008). Koska asetukseen tehtävät muutokset ovat merkittäviä ja joiltakin osin myös tulkinnanvaraisia, työryhmässä on käsitelty poikkeuksellisesti myös asetuksen perustelumuistiolunonnosta. Perustelumuistiolunonnos on työryhmän mietinnön liitteenä.

Tausta

Oikeusministeriö asetti 4.6.2024 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin (EU) 2024/825 sekä tavaroiden korjaamisdirektiivin (EU) 2024/1799 täytäntöön panemiseksi.

Tavoitteet

Esityksen valmistelun taustalla on kansallista täytäntöönpanoa edellyttävät vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi (EU) 2024/825 sekä tavaroiden korjaamisdirektiivi (EU) 2024/1799. Tavaroiden korjaamisdirektiiviin perustuvien säännösten ehdotetaan tulevan voimaan

31.7.2026. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiiviin perustuvien säännösten ehdotetaan puolestaan tulevan voimaan 27.9.2026.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/10618/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, PL 25, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/10618/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM033:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä. Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 2.12.2025**.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, puh. 0295 150 190, sähköposti etunimi.sukunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM033:00/2024> - Hankesivusto

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM033:00/2024> - Projektsida

Liitteet:

[OM_2025_48_ML.pdf](#) - Työryhmän mietintö - Arbetsgruppens betänkande

Jakelu:

Autoalan Keskusliitto ry
Business Finland Oy
Eettisen kaupan puolesta ry
Ekokumppanit Oy
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Elintarviketeollisuus ry
Energiateollisuus ry
Finnwatch ry
Helsingin yliopisto, Kestävyystieteen instituutti
Helsingin yliopisto, Kuluttajatutkimuskeskus
Kaupan liitto ry
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamies
Kuluttajaliitto ry / Konsumentförbundet rf
Kuluttajariitalautakunta
Markkinaoikeus
Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry
Metsäteollisuus ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pirkanmaan ELY-keskus
Reilu kauppa ry
Renet-verkosto
Suomalainen työ ry
Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen ympäristökeskus
Suomen Yrittäjät ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö, rakennepoliittikkayksikkö
WWF Suomi
Ympäristömerkintä Suomi Oy
Ympäristöministeriö

1. Yleiset huomionne

2. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

2.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

2.2 Valtioneuvoston asetuksen uudistaminen ja perustelumuistio

2.3 Valvonta ja seuraamukset

2.4 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi on pantava täytäntöön viimeistään 27.3.2026, ja sen nojalla annettuja säännöksiä on alettava soveltaa 27.9.2026. Direktiivissä ei ole huomioitu sitä, että elinkeinonharjoittajien varastoissa voi olla sääntelyn soveltamisen alkaessa vielä tuotteita, joiden merkinnät eivät vastaa kaikilta osin ympäristöväittämiä ja kestävyysmerkintöjä koskevia uusia vaatimuksia. Pahimmillaan tuotteet, jotka on pakattu tai merkitty vanhojen käytäntöjen mukaan, voisi olla tarpeen hävittää. (Ks. tarkemmin työryhmän mietinnön s. 61–62).

Mietinnössä todetun mukaisesti Suomi pyrkii edelleen löytämään ratkaisua tähän direktiivin tavoitteiden vastaiseen kielteiseen ympäristövaikutukseen sekä yrityksille aiheutuvaan liiketaloudelliseen tappioon ja hallinnolliseen taakkaan neuvottelemalla asiasta Euroopan komission kanssa.

Jatkovalmistelussa arvioidaan, miten mietinnössä esiin nostettu ongelma olisi ratkaistavissa. Lausunnonantajia pyudetaan ottamaan kantaa siihen, mitä vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin artikloja siirtymäratkaisun tulisi koskea ja miten mahdollinen siirtymä tulisi toteuttaa.

3. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

3.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

3.2 Jätelain muutokset

3.3 Valvonta ja seuraamukset

4. Vaikutusten arviointi

4.1 Yleiset huomionne

4.2 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

4.3 Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

5. Ehdotus korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi. Tavaroiden korjaamisdirektiivin 13 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat vähintään yhden toimenpiteen, jolla edistetään korjaamista. Jäsenvaltion on ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle viimeistään 31.7.2029. Työryhmä ei ole tässä vaiheessa päättänyt esittämään mitään yksittäistä toimenpidettä artiklan täytäntöön panemiseksi. Voitte kuitenkin alla ehdottaa näkemyksenne korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi.

6. Muut huomiot

Luukkonen Yli-Rahnasto Marja
Oikeusministeriö

Luukkonen Yli-Rahnasto Marja
Oikeusministeriö